

5-9 H-VR-19 H-2-950
BUDAPESTI ÉPÍTŐMESTEREK, KŐMIVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ÁCSMESTEREK
IPARTESTÜLETE

1913 **KÖZLEMÉNYEK** 1913

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII. NÉMET-UTCA 22. SZ.
□□□□□□□□□□ IX. ÉVFOLYAM. □□□□□□□□□□

239-16. FELELŐS SZERKESZTŐ: OKT.
SZÁM Dr. ERŐS SÁNDOR UDVARI ÉPÍTŐMESTER, IPARTEST. ALELNÖK 15.

20 **Telefonszámaink :**

Telefonunk József 12-39,
a budapesti építőmesterek szövetségeé József 11-90,
a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségeé József 1-66,
a Magyar Építőmesterek Egyesületeé 75-12,
az Anyagtermelő Szövetkezeté 179-29 és 119-04,
a Munkaközvetítőé József 12-57.

Munkavezetők VIII. tanfolyama. F. évi november hó 10-én kezdjük a kereskedelemügyi nagymélt. m. kir. miniszterium támogatásával a munkavezetők VIII. tanfolyamát, végződik február hó 27-én. A tanítás a köznapokon — szombat kivételével — este 6-8 óráig tart.

A főlvéltre jelentkezéskor a magyar nyelv birását szóval és írásban és a négy számtani alaplüművelet tudását igazolni kell. Ki kell mutatni a végzett tanulmányokat és az alkalmaztatás minőségét.

Tandij könyvekkel együtt 30 korona, a beiratáskor fizetendő. A részletes tanórarendet f. é. november 1-én közöljük.

A t. tagokat kérjük, sziveskedjenek jelen hirdetésünket az alkalmazottakkal tudatni.

Budapest, 1913 október hóban.

Bloch Leó, építőmester,
a tanfolyam vezetője.

□ □

□ □

Az előljáráóság ülése. A nyári szünet elteltével az előljáráóság f. hó 14-én tartotta első ülését *Klenovits* Antal iparrestületi elnök vezetése alatt. Az ülést a tanoncok szabadítása nyitotta meg. 134 kőmives, 19 ács, 4 kőfaragó és 3 beton szakmabeli, összesen 160 tanuló, kik a tanoncidőt betöltötték, nyerte el az elnök buzdító

Jakabffy Ferenc megboldogult elnökünknek, **Gárdos Aladár** szobrászművész által készített plakettje az iparrestületben kapható. Ára 5 kor. A jövedelem az iparrestület segítőalapja javára fordíttatik.

beszéde után a segédi képesítést, kik közül 5 kőművest és 1 ácsot az előjáróság az iskolában és szakmájukban tanusított jeles előmenetelük alapján egy-egy ezüst Szent-László éremmel és könyvadománnyal jutalmazott.

Elnök beszámolt az elnökségnek a szünet alatt tett intézkedéseiről, melyeket az előjáróság helyesléssel vett tudomásul.

Czakó Adolf műegyetemi tanár által Évkönyvünkben közzétett értekezése kapcsán, melyet a téglafalazatok szilárdságára vonatkozólag végzett kísérleteiről közzétettünk, dr. Erős Sándor alelnök indítványt tett a főváros tanácsánál az iránt, hogy intézkedjék mikép a fővárosi építkezéseken felhasználandó téglák, melyek a megtartott vizsgálat szerint nagyrészt az előirt nyomási szilárdságúnál sokkal gyengébbek, a szabályoknak megfelelő szilárdsággal bírjanak. Az előjáróság elhatározta, hogy dr. Erős Sándornak indítványát a tanácsnál támogatni fogja.

Tudomásul vette az előjáróság, hogy a munkavezetők tanfolyama a jövő hó 10-én meg fog nyilni s a tanításra több idő fog fordíttatni s a tantárgyak száma is emelkedni fog.

Az alapszabályok módosításának tárgyalása a jövő havi ülés napirendjére tűzött. De már most elhatározta az előjáróság, hogy azokat még a közgyűlés előtt a tagokkal turnusokban megismerteti, hogy a közgyűlésen mindenki alaposan szólhasson hozzá.

Mód Lajos építőmester levelet intézett *Klenovits* Antal elnökhöz a felelős építőmesterséggel nagyarányban űzött visszaélések ellen a Vállalkozók Lapjában megjelent cikk alkalmából. Szigorú vizsgálatot és intézkedést kér ezen visszaélések meggátolására. Az előjáróság behatóan tárgyalta Mód Lajos tagtárs beadványát. Ennek érdekében az elnökség előterjesztést tett *Hanvay* Sándor V. kerületi előjárónál, hogy a kerületi előjárók értekezletén hasson oda, miszerint a kerületi mérnököket utasítsák, hogy ügyeljenek arra, mikép az építést csak olyanok végezzék, akik arra jogosultsággal bírnak és ne fogadjanak el felelős szakértőnek mást, mint aki az építést végrehajtja. Egyebekben azt határozta, hogy az ipartestületnek nem áll módjában vizsgálatot tartani, sem a törvény betartására általános utasítást nem kérhet. Hanem figyelmezteti Mód Lajost és az összes tagokat, hogy amennyiben tudomásukra jutnak oly esetek, melyekben valamely jogosult építőiparos másoknak, mint fedező ir alá építési terveket, melyek építését jogosulatlan egyén hajtja végre, az ily konkrét eseteket a kellő adatokkal

**

**

az ipartestületnél jelentsék föl, hogy az ipartestület megtorlásuk iránt intézkedhessék.

Schillinger Vilmos burkolóiparos beadványára elhatározta továbbá az előljáróság, hogy miután a lapburkoló ipar a kőművesiparnak specializálódásból származó alfaja, a burkolóipar elsajátítására tanoncok szerződtetését elfogadja.

□ □

□ □

Az üzletvezető felelőssége, ha az iparlajstromba bejegyezve nincs. Az alkalmazottak be nem jelentése által elkövetett kihágásért a cég részéről teljes intézkedési jogkörrel felruházott üzletvezető nem felelős, ha az az iparlajstromba bejegyezve nincs. (K. M. 83,015. VI. D. 912. sz.)

□ □

□ □

Távollétében a munkaadó köteles oly helyettesről gondoskodni, aki az 1907. évi XIX. t.-c. értelmében előirt felvilágosításokat megadhatja, vagy meg tudja adni. (Ker. min. 14,597/913. VI. D.)

□ □

□ □

Az alvállalkozók által munkába állított munkások béreinek kifizetéseért a fővállalkozó felelős. Ennélfogva a tagok saját érdekökben ellenőriztessék saját megbizottuk által, hogy az alvállalkozó a fővállalkozótól kapott pénzt első sorban az alkalmazottak béreinek kielégítésére fordítsa; mert a munkások panasza esetén a fővállalkozó annak a veszélynek teszi ki magát, hogy a munkásoknak bérét neki kell kifizetni, tekintet nélkül arra, hogy ő az alvállalkozót teljesen kifizette.

□ □

□ □

Acetylen-gázfejlesztő felállítása. Acetylen-gázfejlesztő készülék megfelelő térfogatú helyiségben engedély nélkül is felállítható. Ily készüléket csak hitelesítő bélyeggel ellátva szabad használni. (B. m. 4915/911. sz.)

□ □

□ □

Magánjogi természetű kikötések telepengedélyezési véghatározatban nem érvényesíthetők. (M. kir. ker. min. 92,317/912. sz.)

Az a körülmény, hogy két ipartestületi előjárósági tagnak megválasztása szabálytalan volt, magának az előjárósági választásnak, valamint a titkárválasztásnak megsemmisítésére nem szolgáltat okot. (K. min. 94,677/912. sz. hat.)

□ □

□ □

Megszűnt iparengedélyek.

Építőmesterek :

<i>Hofhauser Elek</i>	<i>Benedek Dezső</i>
<i>Vágó József</i>	dr. <i>Regdon István</i>
<i>Krause Tivadár</i>	<i>Jiraszek Nándor</i> (meghalt).
<i>Jakabffy Ferenc</i> (meghalt).	<i>Volkmer Rajmond</i> (meghalt).
<i>Ámon József</i> (meghalt).	<i>Weil Rezső</i> (meghalt).
<i>Műszaki r.-t.</i>	<i>Waldvogel Gyula</i> .
<i>Klenovits Antal</i> (önk. tag marad).	<i>Fekete Elek</i> (meghalt).
<i>Csimár Károly</i>	

Kőmivesmesterek :

<i>Köberling Antal.</i>	<i>Szabó Kálmán.</i>
<i>Kraml Antal és Kriska János.</i>	<i>Fürst Ulrich</i> (meghalt).
<i>Peszt József.</i>	<i>Kovács István.</i>
<i>Páni Ferenc.</i>	<i>Lovas Sándor</i> (önk. tag maradt).
<i>Felber János.</i>	<i>Novák János</i> (meghalt).
<i>Ridel Márton</i> (meghalt).	<i>Röck Károly</i> (meghalt).

Kőmives iparosok :

<i>Balogh György.</i>	<i>Fenyő József</i> (meghalt).
<i>Bodor Tamás.</i>	<i>Német Vilmos.</i>
<i>Ruck Ferenc</i> (meghalt).	<i>Kozár István</i> (meghalt).
<i>Bali Lajos</i> (meghalt).	<i>Schneider Lipót</i> (meghalt).
<i>Chada József</i> (meghalt).	<i>Martinaszek Ferenc.</i>
<i>Szauer Károly.</i>	<i>Halbauer Ferenc.</i>
<i>Winhart István.</i>	

Lettner Lipót, ácsmester.

Balog Lajos, ácsmester.

Vénusz József, kőfaragóiparos (meghalt).

Valachy Gyula, kőfaragóiparos.

Vég Ede, ácsiparos.